

Sygn. akt **II Cz 1073/14**

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Szaj (spr.)

SO Violetta Osińska

SO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. T.,

przeciwko G. T. (1), Gminie M. S.,

o ustalenie

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie, zawarte w punkcie II wyroku tego Sądu z dnia 6 lutego 2014 r., sygn. akt I C 1304/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Violetta Osińska SSO Tomasz Szaj SSO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk

Sygn. akt II Cz 1096/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem, zaocznym w stosunku do G. T. (1), z dnia 6 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie sygn. akt I C 1304/13 oddalił powództwo (pkt I) oraz odstąpił od obciążenia powódki T. T. kosztami procesu należnymi Gminie M. S. (pkt II).

W uzasadnieniu pkt II Sąd I instancji wskazał, iż rozstrzygnął na podstawie art. 102 k.p.c. zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd I instancji wziął pod uwagę wiek powódki, dochód na poziomie 1660 zł, wspomaganie się w utrzymaniu kwotami od córki i twierdzenie, że emerytura wystarcza tylko na skromne życie i utrzymanie mieszkania, i odstąpił od obciążania jej kosztami procesu należnymi powódce. Sąd I instancji uznał, że wytoczenie powództwa było wynikiem pewnej bezradności powódki, która sama utrzymuje sporny lokal.

Zażalenie na powyższe postanowienie dotyczące kosztów wywiodła pozwana i wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kwoty 600 zł tytułem kosztów procesu oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż zachodziły szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego, naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i odstąpienie od zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego oraz

naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 101 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, iż okoliczności niniejszej sprawy uzasadniają odstąpienie od obciążania powódki T. T. kosztami procesu należnymi Gminie M. S..

W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż sprawa nie była skomplikowana ani pod względem faktycznym, ani prawnym. Dodała, iż powódka, podejmując decyzję o wytoczeniu pozwu, winna uwzględnić możliwość ponoszenia konsekwencji procesowych - w postaci obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez stronę przeciwną - w razie przegrania sprawy. W ocenie pozwanej nie sposób podzielić oceny Sądu I instancji, że wytoczenie powództwa było wynikiem pewnej bezradności powódki.

Pozwana stwierdziła, iż osiągniany przez powódkę stały dochód na poziomie ok. 1700 zł nie jest na tyle niski, by uiszczenie kosztów procesu w wysokości 600 zł, skutkowało uszczerbkiem dla utrzymania powódki. Dodała, że powoływanie się na okoliczność, iż strona powodowa posiada status emeryta same przez się nie stanowią o istnieniu wyjątkowego przypadku uzasadniającego odstąpienie od obciążenia kosztami postępowania należnego stronie wygrywającej proces.

Zdaniem pozwanej w niniejszej sprawie, nie zaistniały szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c., bowiem powódka uzyskuje stały dochód, prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z córką zaś treść pozwu wskazuje, iż dysponowała wiedzą o przepisach prawa, a sprawa nie miała skomplikowanego charakteru.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Wedle art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W przywołanym przepisie wyrażone zostały dwie podstawowe zasady rozstrzygania o kosztach procesu: zasada odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasada kosztów niezbędnych i celowych. Pierwsza oznacza, że strona, która przegrała sprawę, zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu, druga natomiast, że strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi tylko te poniesione koszty procesu, które były niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony.

Wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik postępowania przewiduje art. 102 k.p.c. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten urzeczywistnia zasadę słuszności i pozostawia w gestii sądu orzekającego ocenę, czy w danej, konkretnej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. Przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. zwykle brane są pod uwagę takie okoliczności, które zarówno odnoszą się do faktów związanych z samym przebiegiem procesu, jak i takie, które dotyczą stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony, z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

Rozstrzygnięcie na podstawie art. 102 k.p.c. ma charakter dyskrecyjny, a kontrola instancyjna w tym zakresie jest ograniczona do sytuacji, gdy zastosowanie wzmiankowanego przepisu nie zostało w ogóle uzasadnione bądź nastąpiło z rażącym naruszeniem reguł przewidzianych w tym przepisie (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia (...)) Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia (...) stwierdzając, że art. 102 k.p.c. przyznaje sądowi uprawnienie o charakterze dyskrecyjnym. Wprawdzie zasadność skorzystania z tego uprawnienia może być objęta kontrolą sądu wyższego rzędu, jednak ewentualna zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach powinna być dokonywana tylko wyjątkowo, gdy ocenie przeprowadzonej przez sąd niższej instancji można przypisać cechy dowolności.

Zastosowanie w sprawie art. 102 k.p.c. związane jest zatem z uznaniem sędziowskim i jedynie we wskazanych wyżej, wyjątkowych okolicznościach sąd odwoławczy może tego rodzaju decyzję sądu podważyć. W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu Okręgowego, tego rodzaju szczególne okoliczności nie miały miejsca. Sąd I instancji w sposób właściwy

uzasadnił swoje rozstrzygnięcie, mając przy tym na uwadze wszystkie okoliczności sprawy, zachowania stron procesu, jak i szczególną sytuację powódki.

Sąd Okręgowy wskazuje, iż ocenie przeprowadzonej przez Sąd I instancji co do sytuacji powódki i okoliczności poza procesowych, nie można przypisać cechy dowolności. Powódka jest osobą w podeszłym wieku, która utrzymuje się wyłącznie z kwoty uzyskiwanej tytułem emerytury oraz nieznacznej pomocy córki. Powódka wskazała, że powyższa kwota wystarcza jej tylko na skromne życie i utrzymanie mieszkania, a więc obciążenie jej kosztami mogłoby spowodować uciążliwość. Powódka co prawda mogła przewidywać, iż występując z powództwem może zostać obciążona kosztami w razie ewentualnej przegranej, jednakże trzeba zauważyć, że do złożenia pozwu zmusiło ją zachowanie jej męża, który będąc najemcą przedmiotowego mieszkania w ogóle się nim nie interesuje oraz nie ponosi kosztów jego utrzymania. Okoliczność, że powódka przegrała spór nie może mieć w tej mierze decydującego znaczenia, albowiem z okoliczności sprawy wynika, że wytoczenie powództwa zmierzało do uregulowania statusu najmu mieszkania łączącego ją z pozwanym. W istocie zaś powódka znalazła się w tej sytuacji bez swej winy. Powyższe względy słusznie uzasadniały odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)

- (...)

(...)

3. (...)

(...)